

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: Liber generationis. Thema: Liber est Maria, in quo
scribitur peccator, ut salvetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO NATIVITATIS
B. V. MARIÆ.

CONCIO TERTIA.

Liber generationis. Matth. 1.

Textus.

Liber est Maria, in quo notantur peccato-
res, ne pereant.

Thema.

MAntuani in solemnâ quadam pompâ insignem B. V. *Exordium.*
beneficentiam, ac patrocinium emblemate significa-
turi, altare depinxerunt, cum Lemmate: *Tuebitur*
omnes, verbis è Virgilio lib. 2. Æn. v. 523. mutuatis:
Hæc ara tuebitur omnes. S. Methodius orat. de Hypapante;
Mariam, *Altare animatum* intitulat: debitâ devotione ego cli-
entum infimus animato huic altari, Virgini Matri inscribo Lem-
ma: *Hæc ara tuetur omnes*, etiam infames, ac maximos pecca-
tores, ita me instruunt eximii Mariæ cultores: Aloysius Novar. *SS. Patres.*
umbrae Virg. num. 555. scribit: *Est Maria universalis interpet-*
latrix, omnium mater, turris David omnes protegens, est refu-
gium inomni tribulatione. Huic elogio affinis est hymnus græ-
cus apud Theophilum Rainaudum, lib. nomenclat. Mariana fol. *Aloysius*
76. *Est Maria tutela, murus, firmamentum, refugium omnium.* *Novarinus.*
Similiter Andreas Cretensis: *Te universus mundus commune* *Reinaudus.*
continet propitiatorium. Ad Mariam Virginem, scribit S.
Bernardus Serm. 2. in Cantica: *Sicut ad medicum, sicut ad ar-*
canum Dei, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium seculo-
rum, respiciunt & qui in cælo sunt, & qui in terrâ, & qui in
inferno habitant, & qui nos præcesserunt, & nos, qui sumus,
(Gg) 3 & qui

- & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascentur ab illis;
 S. Bernardus illi, qui sunt in celo, ut restaurentur, & qui in inferno, ut
 eripiantur, & qui precesserant, ut Propheta fideles inveniantur,
 & qui sequentur, ut glorificentur. Velut ardore solis defluit
 S. Amadeus. glacies, sic ab ejus facie deperit inimicorum acies, eaque jubente
 nil adversi subsistit. scribit S. Amadeus hom. 8. in laud. B. V.
 S. Thomas Maria stella maris est, quia sicut per stellam maris navigantes
 Aquinas. diriguntur ad portum, ita Christiani per Mariam diriguntur ad
 gloriam. docet S. Thomas opus. 4. Auree perorat Bernardus
 de Busto, in Mariali parte 12. Serm. 2. de corona B. V.
 O Christiane bona nova tibi annuncio, sicut Maria apud Deum
 omnibus Sanctis est potentior, ita apud Deum pro nobis diligen-
 tius intercedit, & ferventius, ideoque, o peccator! ne te de-
 sperationis barathro immergi sinas, sed confidenter ad potentis-
 simam hanc, clementissimamque advocatam recurre, ipsa tibi
 Bernardus succurret sine dubio, quia potest, si enim potuit Deum facere
 de Busto. hominem, & Creatorem creaturam, impassibilem mortalem, im-
 mensum parvulum, aeternum temporalem, divinamque Maje-
 statem sub formâ servi. Et si blanditiis, & virtutibus potuit
 trahere Deum de celo ad terram, multò majori facilitate pote-
 rit nos de terrâ ad cælum pertrahere. Sape quos justitia filii
 Idiota. potest damnare, matris misericordia liberat, quia thesaurus Do-
 mini est, & thesauraria gratiarum Dei. scribit doctissimus
 Idiota in prologo de contempl. B. V. Conformiter Richar-
 dus à S. Laurentio lib. 2. part. 1. de laud. B. V. Sape quos justitia
 Richardus à filii damnat, matris misericordia liberat; & iterum lib. 11.
 S. Laur. de laud. V. Ad ipsam fugiet peccator, & liberabitur, hac de-
 fendit quoslibet, & quantumlibet peccatores. Consolatissime
 S. Germanus orat. de zona B. V. Nos, qui sumus condemnati,
 S. Germanus. & non audemus intueri cæli amplitudinem, tuis interpellatio-
 nibus, & intercessionibus, Deo nos efficis familiares, das salutem,
 & ab

& ab eterno liberat supplicio. Imploratâ S. Spiritûs gratiâ,
thema assumptum Conceptibus stabiliam.

CONCEPTUS I.

S. Joanni Evangelistæ remonstrata est S. Virgo Maria Apoc. ^{Confirmatio.}
12. sole circumdata, stellis coronata: *Mulier amicta sole, & luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum* 12. Cantic. 6. etiam ab Angelis *pulchra ut luna deprædicatur*. Quid nobis hoc mysterii indicat, quod B. Virgo sole vestita, stellis coronata, describatur? Causam, Deus cur hæc luminaria, solem, lunam & stellas in firmamento posuerit, noscimus ex Genesi cap. 1. nempè ut indefinenter nobis viatoribus luceant; adeò, ut si unum luminare abest, alterum adsit, in defectu solis, luna, luna obtenebrata, stellæ luceant, & scintillent: unde Joannes Geomatra & Ludovicus Veruccius his cœli luminaribus Lemmata subscribunt: *Lumen eunti communicant, & conjungunt ima summis*. Mariam Virginem Angelî cœli luminaribus, soli, lunæ, & stellis comparant, & Joannes, his luminaribus Mariam indutam, caput coronatum stellis vidit; ad indicandum, Mariam omni tempore, omni in loco, & occasione, nobis viatoribus, maternis suis gratis præluere, nos infimos summo Deo, suâ intercessione, inspiratione, ac illuminatione, conjungere. Huc faciunt verba S. Bernardi Serm. de signo magno: *Omnibus omnia facta est, sapientibus, & insipientibus copiosissimâ charitate debitricem se fecit, omnibus misericordiâ senum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, ager curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus letitiam*. Eleganter perorat Doctissimus Naxera comment. in Judices cap. 11. §. 5. *Nocte deerrantibus blando auxiliatur subare Maria, ut in viam possint redire justitia &c. luna candidissima cœlo præsidet, & mundo Diana ad instar quasitura feras ima vallium perlustrat, & absque errore montibus errat, totumque hoc ut ad salutem adducat; omnes recipere, excludere nulum,*

lum, solemne munus virginis est. Quadrat Mariæ lemma Geomatræ: Lumen eunti.

*Salve Virgo viatorum socia impigra, lumen
Errantium, lustrans his iter in tenebris.*

Quadrat stellis coronatæ Virgini Verucii scriptum: *Ima summis*: Maria maternâ suâ beneficiâ homines peccatores, à terrâ, ad cœlestis gloriæ fastigium, manu ducit, sic ima jungit summis, terrenos cœlestibus, peccatores & hostes, gratiæ, & amicitia Dei.

CONCEPTUS II.

Sponsus Cantic. 1. dilectam, quæ Maria est, ad pascua mandat: *Pasce hædos*: quod optimè pascat, patet Canticorum 4. ubi greges hædorum, & caprarum ascendere fecisse laudatur, de monte, de lavacro: qui sunt hi hædi, & quæ horum ascensiones? hædorum nomine peccatores intelligi, docet Evangelista Matth. cap. 24. *Statuet oves à dextris, hædos verò à sinistris.* Horum fidelissima cuatrix est B. V. Maria, horum hircorum, gravissimorum peccatorum, innumeras turmas è lavacro penitentia, ad montem gloriæ ascendere fecit: Ita S. Anselmus: *Tam oculi, quàm caput, & dentes Maria; sunt generantes Deo filios ex utroque populo, scilicet Judaico, & gentili.*

CONCEPTUS III.

Pincerna Pharaonis ob crimen in carcerem conjectus, vita periclitatus est, commiserando innocens Joseph sæpius hunc miserum invisit, suaviter consolatus est: accidit ut eundem præter morem tristiorem inveniret, rogans ergò Pincernam sibi indicaret, quæ causa sit metus ejus tristis ac dejecti vultus? Respondit Pincerna; se elapsâ nocte somnium passum esse, quod mentem ejus inquietaret; instat bonus juvenis ediceret somni seriem, speculaturum se desuper, ut portentum indicare queat. Narrat Pincer-

Pincerna vitium: *Videbam coram me vitem, in quâ erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, & post flores uvas maturefcere, calicemque Pharaonis in manu mea.* Genes. 40. Salva tecum res est, respondet Joseph: *Hæc est interpretatio somnii, tres propagines, tres adhuc dies sunt, post quos recordabitur Pharaonis ministerii tui, & restituet te in gradum pristinum: dabisque ei calicem juxta officium tuum, sicut ante facere consueveras.* Vitis somniata, Pincernæ fuit salus, ut in gratiam Regis redierit, ac evenerit indubitatum augurium. Maria vitis est mystica: *Eccles. 24. Ego quasi vitis fructificavi. B. Dei genitrix quasi vitis fructificavit, quia Christum verum botrum, qui nos vino gratiæ & gloriæ inebriare non desinit, generavit.* inquit Hugo de Sancto Victore Serm. 55. Vitis hæc Virgo sacratissima maximorum peccatorum est salus, & præsidium, hæc desperatos criminum latrones, carceris dæmonis mancipatos sclavos, suo suffragio vinculis æternæ mortis liberat, & gratiæ restituit. Audiatur Hesichius: *Est enim vitis Mariæ enigma, ubi hæc Virginis umbra, vera fuit salutis tutela. Vitis vera,* inquit Buceus hymno græco part. 15. *que racemum maturum aluit, vinum stillantem, quo recreantur animæ.*

CONCEPTUS IV.

Traditio docet B. V. Mariam in vallem Josaphat ab Apostolis tumulatam esse: cur in vallem Josaphat? cur non honoratius in sepulchrum Christi, hoc Dei tabernaculum, ac arca cœlestis reponitur? cur rectè in vallem Josaphat? Ex prophetia Joëlis cap. 3. discimus, in valle Josaphat futurum strictum Dei judicium in peccatores: *Congregabo omnes gentes, & deducam eos in vallem Josaphat, & disceptabo cum eis ibi super populo meo, & hereditate mea Israel.* In hoc tremendo judicio, Christus comparebit Judex strictissimus, *qui reddet unicuique prout gessit in corpore sive malum, sive bonum.* Nulla in judice misericordia, nulla in Apostolis erga peccatores commiseratio! ergonè undique derelicti, miseri sunt peccatores? adhuc spes, & refugium pro eis, in valle Josaphat

Pars II.

(Hh)

Maria

Maria sepulta jacet, peccatorum advocata, ut ipsius merito, & intercessione salventur, qui alias iusto iudicio damnarentur. Audi Anselmum de Excellent. Virg. cap. 4. *Quos enim Deus non potest salvare per suam iustitiam, Maria salvat per suam misericordiam.* Et Gerson de mendic. Spirit. part. 2. *Virgo gloriosa, spes certa, & refugium singulare peccatorum. Nihil tibi impossibile, loquitur de Virgine beatissima B. Petrus Damianus Serm. 1. in Nativ. cui possibile est desperatos in spem beatitudinis relevare.* Revelatum est Joanni.

CONCEPTUS V.

Vidit Joannes, *sedes posita est in caelo, & super sedem sedens, & iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdina, & procedebant de throno fulgura, & voces, & tonitrua, & in conspectu sedis tanquam mare vitreum.* Apocalypf. cap. 4. Quod per hanc visionem demonstrata sit dies extremi iudicii, absque controversia est; in illa enim die fulminabit sententiam irae iustus Deus in peccatores; quid juxta sedem iris, seu arcus, quid mare significat? Iris seu arcus signum est propitiationis, ut patet Genes. 9. *Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum foederis inter me, & inter terram.* Mariam intitulat Richardus à S. Laurentio lib. 6. de laud. B. V. *Iridem Deum iratum reconciliantem,* Mariam tremendam circumdabit sedem iudicantis, ut peccatori Deum reconciliet; ita in persona Virginis perorat S. Antoninus part. 4. tit. 15. cap. 44. §. 9. *Decet me in glorificatione esse juxta filium meum per intercessionem continuam pro genere humano, ut cum Deus peccatis hominum diluvio flagellorum minatus fuerit terram subvertere; ego ut arcus appaream in conspectu eius, indeque recordatus foederis sui repropitiatur eisdem, ne dissipet mundum.* Conformiter S. Bernardinus Senens. *Profecto ipsa est arcus foederis sempiterni, positus in nubibus caeli, ut non interficiatur omnis caro.* Mare omnes aquas in sinum suum congregat, sed largiter iterum in terram venas diffundit; mare gratiarum Ma-
ria

ria circa thronum irati Dei iudicis adstat, inibi pro peccatoribus ut salventur, aquas gratiarum abundè effundens: *Mare interpretatur Maria*, scribit Dionys. Carthus. lib. 3. de laud. V. *quia sicut nullus valet guttas maris dinumerare, sic misericordiam Maria nullus valet exprimere.* Optimè ad meum intentum Richardus à S. Laurentio lib. de laud. B. V. cap. 3. *Per Mariam tanquam per mare venit Christus in mundum, & per eam tanquam per mare transeunt veri Israelite ad portum felicitatis aeternae, submersis Aegyptiis, id est, demonibus, & vitiis.*

CONCEPTUS VI.

Nunc capio, cur David Mariam, nostram terram vocet: *Terra nostra dabit fructum suum.* Psalmo 84. Cur nostram terram, & non potius nostrum caelum, Mariam intitulat? Explico me tragico eventu, Num. 16. Dathan, & Abiron duo peccatores corpore & animâ vivi in profundum inferni absorpti sunt: *Descenderunt vivi in infernum aperti humo.* Causam apponit sacer textus: *Dirupta est terra sub pedibus eorum.* Terra quasi fugit sub pedibus horum peccatorum, terra se subtraxit, unde non habuerunt, ubi se tenerent, firmarent, reclinarent. Mariam ergò David terram nostram intitulat, peccatorum, inquam, fundamentum, manubrium, quo se retinent, ne ab irâ Dei percussi æternum pereant: ita concludit Conceptum Richardus à S. Laurentio lib. 8. de laud. B. V. *Maria est terra, quia nobis interponitur, & abyssus; qua subtracta, sicut Core, Dathan, & Abyron Num. 16. statim descenderunt in infernum viventes, sic subtracto nobis adiutorio Mariae statim labimur in peccatum, & inde infernum.* Quia serè, quidquid vivit, vivit de terrâ, sic & quidquid vivit per gratiam, per Mariam vivit, qua genuit vitam, idè ipsa dicit, *in me gratia omnis vitae.* Hæc est terra promissionis, *cujus fructus, ficus, uva, malogranatum: uva, qua Christum inebriat, & facit oblivisci peccatorum nostrorum.*

(Hh) 2

CON-

CONCEPTUS VII.

Isaias refert cap. 6. Seraphinum candente carbone, quem forcipe prendiderat, ad se advolasse, & tetigisse, & non aruisse, aut nocuisse, imò utiliter profuisse: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari, & tetigit os meum, & dixit: Ecce tetigit hoc labia tua, & auferetur iniquitas tua, & peccatum tuum mundabitur.* Per carbonem ignitum, Deum iratum, per forcipem carbonem tenentem B. V. intelligit S. Anastasius Sinaita lib. 8. Hexamet. *Forceps autem Christi per duas pinaculas eum tenens, est intemerata ejus Mater, Maria iratum tenet Deum, ne peccatores urat, sed ob intercessionem Virginis quàm misericordissimè, à peccatis, & maculis scelerum purget, & emundet.*

CONCEPTUS VIII.

S. Spiritus de collo B. Mariæ inquit Cantic. 9. *Collum tuum sicut monilia:* S. Gregorius legit: *Collum tuum sicut torques.* Torque, & monili, ligantur, & constringuntur manus, ne ferire valeant, aut nocere: An fors idèd collum B. V. uti torques, precatio ejus ad Filium iratum, manus ejus ligat, ne peccatores feriat? Ita vult S. Ambrosius orat. ad B. V. *Maria toti mundo despectum, derelictum peccatorem materno affectu complectitur, nec deserit eum, quoadusque Deus placatus, in gratiam peccatorem receperit.*

Clamemus ergò ad B. V. hortor singulos, cum S. Euthimio de Zona Deiparæ: *Respice, ô Sanctissima Virgo! servos tuos, in te omnem spem nostram collocavimus, & in te vivimus, gloriamur, & sumus. Scimus enim, scimus fore, ut non hâc nostrâ frustreremur expectatione, aut fallamur, aut decidamus; tua enim sumus hereditas, ô impolluta!*

Amen.

